

Doping: bij twijfel brandmerken

Het regent dopingaantijgingen, maar wat is ervan waar? Dopinglaboratoria leveren regelmatig prutswerk, zegt de Nijmeegse expert Klaas Faber. Maar de sporter hangt: die is schuldig, tot het tegendeel bewezen is.

HENK RIJKERS

Tom Boonen, Christian Pfannberger, Isabelle Werth: de aantijgingen van dopinggebruik blijven binnenstromen. Aan schaats-talent Wesley Lommers (15) is de twijfelachtige eer toegevallen als eerste junior schaatser een dopingaantijging aan zijn broek te krijgen. Er zou een hoge hoeveelheid nandrolon, een spierversterkend middel, bij hem aangetroffen zijn. De KNSB heeft hem geschorst.

“De jongen noch zijn ouders zien de ernst van de situatie in”, zei Herman Ram, directeur van de Dopingautoriteit begin deze maand in *EenVandaag*. “We hebben hier te maken met een hoge concentratie van een gevaarlijk middel.” Ram vindt het daarom “verbazingwekkend” dat de ouders van Wesley de zaak aanvechten.

Gebrekig denkniveau

Minstens zo verbazingwekkend is dat Ram zich uitlaat over een puber van vijftien in termen van bewezen schuld, vindt Klaas Faber. Daar is geen deugdelijke basis voor. Zoals de Nijmeegse chemometrist en oud-medewerker van het Nederland Forensisch Instituut (NFI) al op 30 januari in KN te kennen gaf, valt er in het algemeen zowel juridisch als wetenschappelijk veel op het dopingonderzoek aan te merken. Faber wil daarom een geaccrediteerd dopinglaboratorium in eigen land. Nu zijn Nederlandse sporters afhankelijk van laboratoria in Gent en Keulen. Wesley Lommers zou het slachtoffer zijn van wat Faber noemt “het gebrekkige werk- en denkniveau” van dopinglaboratoria. “Wij zijn geen prutsers”, reageerde furieus

Hillen

Onthutsende stilte

De jacht op Geert Wilders is in Den Haag geopend. Hoewel de PVV de grote overwinnaar is van de verkiezingen voor het Europees Parlement, gedroeg Wilders zich in het slotdebat

Peter van Eenoo, plaatsvervangend hoofd van het dopinglaboratorium in Gent, vorige week in NRC. Hij werpt de kritiek verre van zich. Wel erkent Van Eenoo dat de nieuwe aanpak die Faber zelf voorstelt “theoretisch” beter is, maar die “geeft gigantisch veel werk” en “bovendien is er geen laboratorium dat zo werkt”. “Ja, en dat is dus precies het probleem dat ik aankaart”, zegt Faber sarcastisch. Volgens hem worden valselijk beschuldigde sporters het slachtoffer van “rammelende wetenschap”. En gelden zij – in strijd met iedere redelijkheid – als schuldig tot het tegendeel bewezen is.

In stukjes

De vader van Wesley barst aan de telefoon meteen los: “Resultaat zoeken bij een verdenking, daar komt het op neer. En dan: het meetresultaat kan op zoveel duiden. Dit molecuul komt in zoveel medicijnen voor. Daarom moet het ook zo precies gemeten worden. En dat is niet gebeurd.” Ed Lommers heeft sterk de indruk dat de dopingaantijging op zijn zoon “gericht” was. “Dat komt doordat hij buiten het circuit om zijn prestaties levert. Dat wekt weerstand.” Menselijk gesproken betekent de dopingaantijging “een drama”. “Ik heb 24 uur per dag nodig om hem in de teugels te houden. Die jongen wil sporten. Soms is hij ook opstandig. Zijn motivatie is niet gebroken, zijn wilskracht ook niet. Maar het echelon om hem heen zal hem brandmerken.”

Zelfs bij ontzenuwde dopingaantijgingen blijft altijd iets hangen. “Nee, dat hoeft niet”, zegt Ed Lommers meteen. “Ik heb de tuchtzit-

Schaatstalent Wesley Lommers (15) kreeg als eerste junior schaatser een dopingaantijging aan zijn broek.

ting op 10 juni bijgewoond en heb gezien hoe goed advocaat mr. Cor Hellingman de Dopingautoriteit in stukjes uit elkaar trok. Er speelt ook nog een privacyaspect, want Wesley is als vijftienjarige aan een controle onderworpen zonder medeweten van zijn ouders. Dat mag niet volgens de Wet bescher-

Sporters zijn het slachtoffer van “rammelende wetenschap”

ming persoonsgegevens (Wbp). Ook op dat punt komt er een uitspraak, die verstrekkend kan zijn. Nee, wat beide aspecten van de zaak betreft, heb ik er echt het volste vertrouwen in.”

Geen ‘positief’

We vragen Faber waarom de dopingaantijging tegen Wesley

niet deugt. Vaststelling van doping gebeurt door een *finger-print* te meten, legt hij uit. Dat zijn de meetsignalen die horen bij een bepaald molecuul, in dit geval norandrosteron. Om het voor de leek begrijpelijk te maken, vergelijkt Faber het met een vijfletterig woord. De vijf signalen moeten samen het woord N-O-R-A-N te zien geven. Elk signaal (elke ‘letter’) van het onderzochte geheel (het ‘woord’) moet kloppen. Pas dan mag een laboratorium zeggen dat de uitslag positief is. Faber heeft de laboratoriumuitslag van Wesley bestudeerd. De jonge schaatser blijkt ‘positief’ bevonden te zijn op slechts drie signalen, terwijl er vijf gemeten zijn. Dat is in strijd met de voorschriften. Dat zou niet erg zijn, als die andere twee ook zouden kloppen, maar dat is voor een van die twee signalen niet het geval. “Er had dus immers ook wel K-O-R-A-N kunnen staan, of nog een ander woord dat volgens het dopingreglement niet verboden is”, aldus

Faber met een knipoog. “Het lab in Gent had geen ‘positief’ mogen afgeven, en een ander laboratorium had dat waarschijnlijk ook niet gedaan.” De schade van de fout is voor Wesley.

Eigen laboratorium

De zaak Wesley Lommers doet denken aan de affaire Guldenberg. In 1991 beschuldigde het Koninklijk Warmbloed Paardenstamboek Nederland (KWPN) de eigenaren van de superhengst Guldenberg ervan dat zij het jonge paard doping hadden gegeven. Dat die aantijging vals was, daarvoor steken vooraanstaande experts, onder wie Faber, de hand in het vuur. Toch is die zaak achttien jaar later nog niet opgelost, en nog altijd onder de rechter. “Geen dopingzaak. Niet eens een twijfelgeval”, zegt Faber. “Met een geaccrediteerd dopinglaboratorium in Nederland zouden we de problematiek van valse dopingaantijgingen veel beter in de hand krijgen.” ●

die avond op de televisie niet als een imponerende leider. Hij was een schreeuwende ruziezoeker, en onderscheidde zich daar niet van bijvoorbeeld een bitse Agnes Kant van de verliezende SP. Eigenlijk was het gekrakeel helemaal niet om aan te zien of om aan te horen. Daarom juist had Wilders hier een scoringskans. Die liet hij liggen.

De beroeps bij de concurrentie hebben dat onmiddellijk geregistreerd. De PVV-voorman bleek eigenlijk heel kwetsbaar. Met de PvdA voorop en het CDA kort daarachter wordt Wilders nu onder vuur genomen. De helden van de gevestigde orde komen eindelijk achter de struiken vandaan, waar ze zich zo langdurig

hadden verstopt. Luidt dit de neergang in van de PVV? Dat moeten we nog afwachten. Alleen maar de ruzie verder opvoeren is weinig overtuigend. Het mopperende volkje zit heus al bij Wilders, en dat krijg je niet terug door nog harder te katten. Een politicus met scherpe verwijten beschadigt misschien de ander, maar overtuigt zelf nog lang niet. Een fel debat is weliswaar levendig, maar een kiezer wil niet weten tégen wie hij moet zijn, maar wil weten wie er voor hém partij kiest. Niet de boze insinuatie overtuigt, maar het wenkende ideaal. De winnende slagzin van Obama was *Yes, we can*. Als hij *No, they can't* had laten horen, was hij nu weer

gewoon senator geweest, en ook niet langer veelbelovend. Daar komen we bij de kern van de zaak. De grote politieke partijen zijn de laatste jaren onvoldoende toegekomen aan het nadenken over de vraag hoe zij de samenleving van morgen denken in te richten. Terwijl de onzekerheden overal om de mensen heen zijn, tekenen de leiders geen idealen aan de einder, waar we ons met elkaar voor willen gaan inspannen. De politieke agenda concentreert zich veel te veel op de korte termijn en op de dagelijkse slijtageslag in de media. Dat is precies het terrein waar Wilders tot nu toe heerst. Hij handelt in soms vrolijk en soms bijtend cynisme,

en speelt in op de zorg van veel mensen. Dat levert hem een vijfde tot misschien wel een kwart van de stemmen op. Dat is nog lang geen meerderheid. Die krijgt hij ook niet. De meeste mensen zijn op zoek naar het grotere ideaal en de wat langere termijn. Daar zit bij uitstek de kracht van de grote partijen, met hun knappe koppen en bevlogen mensen. Juist daar is de stilte onthutsend. Er kunnen diepe studies komen naar het stemgedrag in onze onrustige jaren, maar zolang de politieke partijen geen groot verhaal meer hebben, hoeven we echt niet lang te zoeken.

SENATOR HANS HILLEN